

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/4/2026
Identifikačné číslo spisu: 5422200621
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5422200621.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti STROJSROS spol. s r. o., Dolný Kubín, M. R. Štefánika 2258, IČO: 36 368 440, zastúpenej Advokátska kancelária Kováčik Legal s. r. o., Dolný Kubín, Radlinského 1729, IČO: 47 238 429, proti žalovanej obchodnej spoločnosti HSG realit s. r. o., Oravský Podzámok 138, IČO: 55 945 163, zastúpenej Karkó s. r. o., Žilina, Obchodná 8985/5A, IČO: 50 158 121, o určení, že nájomný vzťah trvá, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cob/143/2025 a o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Žiline, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Žiline je dôvodný.

Na prejednanie a rozhodnutie vo veci podaného opravného prostriedku voči rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/17/2022 - 174 z 8. decembra 2022 je príslušný Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici predložil spor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti, a to v zmysle § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) dôvodiac tým, že spor mu bol postúpený Krajským súdom v Žiline, ako súdu vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnému, na rozhodnutie o odvolaní podanom proti rozhodnutiu Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/17/2022 - 174 z 8. decembra 2022 nesprávne. Krajský súd v Žiline dôvodil obchodnoprávnou povahou sporu na základe toho, že sa jedná o záväzkový vzťah medzi dvoma podnikateľmi vyplývajúci z nájomnej zmluvy uzavretej pri výkone ich podnikateľskej činnosti, ktorou nájomnou zmluvou si nájomca prenajal pozemky na zabezpečenie prístupu k svojim nehnuteľnostiam, na ktorých vykonáva podnikateľskú činnosť. Krajský súd v Banskej Bystrici s uvedeným nesúhlasil a uviedol, že sa jedná o občianskoprávny spor, kde po nadobudnutí účinnosti § 471c CSP nie je možné s poukazom na kauzálnu príslušnosť postúpiť vec z Krajského súdu v Žiline, ktorý je naďalej súdom rozhodujúcim v agende občianskeho práva. Ďalej Krajský súd v Banskej Bystrici poukázal na skutočnosť, že z rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/17/2022 - 174 z 8. decembra 2022 obchodnoprávny charakter sporu nevyplýva. Skutočnosť, že vo veci ide o právny vzťah medzi dvoma podnikateľmi, nie je samo osebe dôvodom na založenie obchodnoprávneho charakteru

sporu bez prihliadnutia na právnu povahu nároku. Krajský súd v Banskej Bystrici má teda za to, že na prejednanie a rozhodnutie o podanom odvolaní je kauzálna funkčne príslušný Krajský súd v Žiline, a preto podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci najvyššiemu súdu.

2. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

3. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 34 ods. 1 CSP ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

5. Podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

6. V danej veci z obsahu postúpenia odvolacieho konania na prejednanie a rozhodnutie veci Krajským súdom v Žiline a zároveň z obsahu nesúhlasu s postúpením veci Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva rozpor v otázke funkčnej príslušnosti odvolacieho súdu odvíjajúcej sa od posúdenia kauzálnej príslušnosti veci, t. j. či sa v danom spore jedná o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah medzi sporovými stranami. Najvyšší súd vec preskúmal a dospel k nasledovným záverom. Predmetom sporu je určenie, či právny vzťah medzi dvoma právnickými osobami založený nájomnou zmluvou zo dňa 30. marca 2021 trvá. V danej veci bolo v prvej inštancii rozhodnuté Okresným súdom Dolný Kubín rozsudkom č. k. 6C/17/2022 - 174 z 8. decembra 2022, v odvolacom konaní Krajským súdom v Žiline rozsudkom č. k. 9Co/35/2023 - 237 z 26. septembra 2023 a v dovolacom konaní Najvyšším súdom Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/29/2024 - 335 z 29. apríla 2025. Z uvedeného vyplýva, že od počiatku konania je daná vec prejednávaná ako občianskoprávny spor a to súdmi príslušnými na konanie v občianskoprávných veciach v prvej inštancii, v odvolacom konaní a taktiež v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd dáva pri posúdení kauzálnej a na to naviazanej funkčnej príslušnosti súdu dôraz na § 40 CSP, v zmysle ktorého kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu. Z uvedeného vyplýva, že na rozdiel od preskúmania kauzálnej príslušnosti ako takej, ktorú súd skúma aj bez námietky počas celého konania, je konkretizovane vyňatá kauzálna príslušnosť v obchodnoprávných sporoch, ktorú súd skúma len v úvodnej fáze konania. Teda bez ohľadu na skutočnosť, či sporové strany ako právnické osoby pri vzniku záväzkového vzťahu jednali v spojitosti s ich podnikateľskou činnosťou, bola od počiatku konania vec prejednávaná súdmi príslušnými v občianskoprávných veciach a to v prvej inštancii, v odvolacom aj v dovolacom konaní. V zmysle § 40 CSP najvyšší súd preskúmal existenciu námietok týkajúcich sa kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch a zistil, že do času konania predbežného prejednávania sporu dňa 11. októbra 2022 (č. l. 146) nedošlo na žiadnej zo sporových strán k námietke nepríslušnosti súdu. Obchodnoprávny charakter sporu bol v danom spore namietnutý prostredníctvom postúpenia veci až v poradi v druhom odvolacom konaní. Preto má najvyšší súd v súlade s § 40 CSP za to, že dlhodobá pretrvávajúca príslušnosť súdov v občianskoprávných veciach nie je v danej fáze konania už možné meniť. Zároveň, keďže funkčná príslušnosť súdu podľa § 34 ods. 1 a ods. 2 písm. a) CSP je určená v závislosti od rozhodnutia súdu prvej inštancie vydaného v konaniach v obchodnoprávných sporoch, ktorú kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd podľa § 40 CSP skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu, dospel najvyšší súd k záveru, že na rozhodnutie o podanom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/17/2022 - 174 z 8. decembra 2022 (po zrušení rozhodnutia Krajského súdu v Žiline č. k. 9Co/35/2023 - 237 z 26. septembra 2023

rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/29/2024 - 335 z 29. apríla 2025) je príslušný Krajský súd v Žiline.

7. Uvedené neodporuje ani rozhodovacej praxi, s odkazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Ndc/24/2025 z 19. februára 2026, s ktorým sa najvyšší súd v tomto konaní plne stotožnil a v ktorom tento uviedol nasledovné: „Od okamihu otvorenia pojednávania už skúmanie kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávnom spore vzhľadom na normatívne znenie § 40 CSP ku dňu pojednávania neprichádzalo do úvahy, čím bola s konečnou platnosťou založená príslušnosť súdov v obchodnoprávnom spore nielen v konaní pred súdom prvej inštancie, ale aj v odvolacom konaní. V tomto smere ani v minulosti právna teória nemala žiadne pochybnosti (porovnaj napr. Občiansky súdny poriadok, Komentár I., Praha: Nakladateľstvo Panoráma, 1985, s. 139 a nasl.) Takto určená príslušnosť s poukazom na § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023 trvá až do skončenia konania (§ 36 ods. 2 CSP). Predmetné ustanovenie § 40 CSP sleduje záujem hospodárnosti a procesnej ekonómie konania, keď je zo zákona limitované skúmanie kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch (do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu). V tejto súvislosti najvyšší súd akcentuje zásadu o trvaní (nemennosti) súdnej príslušnosti už raz určenej, ktorá sa vzťahuje nielen na prípady miestnej príslušnosti určenej podľa hľadísk stanovených priamo zákonom, ale platí tiež na prípady, keď bola príslušnosť určená inak (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. INc45/2010). Takto založená príslušnosť v zmysle § 40 CSP v obchodnoprávnom spore od okamihu otvorenia pojednávania sa nevyčerpala (neskončila) rozhodnutím súdu prvej inštancie - rozsudkom z 26. júna 2025 č. k. 28Cb/87/2016 - 515, ale vzťahuje sa aj na všetky ďalšie odvolania v tejto právnej veci, preto patrí Krajskému súdu v Bratislave ako funkčne príslušnému súdu prejednať a rozhodnúť aj odvolanie strany sporu, ktoré bolo podané proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 26. júna 2025 č. k. 28Cb/87/2016 - 515 (pozri Stevček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 180).

8. V občianskoprávných sporoch je pre Okres Dolný Kubín na prejednanie a rozhodnutie príslušný Okresný súd Námestovo (pôvodne Okresný súd Dolný Kubín), kde je súdom príslušným na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa príslušný Krajský súd v Žiline. Vzhľadom na uvedené je preto nutné konštatovať, že na konanie o podanom odvolaní v predmetnom spore týkajúcom sa určenia, že nájomný vzťah trvá, je príslušný Krajský súd v Žiline ako súd funkčne príslušný pre obvod, v ktorom má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii podľa § 34 ods. 1 CSP.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci teda dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením mu veci Krajským súdom v Žiline je dôvodný, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.